

Lindesbergs kommun
kommun@lindesberg.se

Rektorn vid Lindeskolan 2
karin.s.johansson@lindesberg.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Lindeskolan 2
i Lindesbergs kommun

Tillsyn i Lindeskolan 2

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lindesbergs kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Lindeskolan 2 besöktes av Skolinspektionen den 9–11 april 2013.

Fakta om skolan

Lindeskolan 2 är en av fyra skolenheter som ingår i Lindeskolan och har vid tillsynsbesöket totalt 247 elever. Skolenheten erbjuder fem nationella program; Bygg- och anläggningsprogrammet (BA)/Byggprogrammet med 79 elever, Fordons- och transportprogrammet (FT)/Fordonsprogrammet med 51 elever, Handels- och administrationsprogrammet (HA) med 42 elever, Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)/Hotell- och restaurangprogrammet med 33 elever samt Ekonomiprogrammet (EK) med 42 elever.

Skolenheten är organiserad i fem programarbetslag, ett för vardera program och leds av en rektor. Lindeskolan 2 delar skollokaler, viss personal samt samarbetar med Lindeskolan 1, 3 och 4.

I de dokument som Skolinspektionen begärt in inför tillsynen från Lindeskolan 2 redogörs generellt för samlade kunskapsresultat för Lindeskolan 1, 2, 3 och 4 tillsammans. Den nationella statistiken avser även den de fyra enheterna tillsammans samt specifikt de olika nationella programmen. För EK saknas nationell statistik då motsvarande program inte funnits före 2011 och inga elever således ännu erhållit några slutbetyg.

I den nationella statistiken framgår att resultaten inom BA, FT, HA och RL ligger över eller i paritet med rikets resultat och har varierat något de senaste fem åren.

Genomsnittlig betygspoäng år 2012 är för elever inom BA 12,4 (jfr rikets 12,4), inom FT 11,6 (jfr rikets 11,5) och inom HA 12,1 (jfr rikets 12,9). 96 procent av eleverna inom BA, 55 procent av eleverna inom FT, och 75 procent av eleverna på HA erhöll grundläggande behörighet till universitet och högskolestudier (jfr rikets 82, 69 och 78 procent). Det saknas nationell statistik avseende genomsnittligt betygspoäng och grundläggande behörighet år 2012 för elever på RL då uppgiften baserades på färre än 10 elever.

Andelen elever som fullföljer utbildningen på BA inom fyra år var samma år 96 procent, på FT 93 procent, på HA 70 procent och på RL 80 procent (jfr rikets 87, 77, 80 och 75 procent).

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att kunskapsresultaten inom BA, FT, HA och RL varierar mellan åren och mellan olika parametrar men att det för många program ligger i paritet eller över riket. Till exempel fullföljer eleverna på de flesta programmen i högre grad sin utbildning inom fyra år.

Kunskapsresultaten är däremot inte utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete. Lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå men skolenheten saknar ar-

betsformer och forum där rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt följer upp och analyserar resultat över tid och utifrån olika faktorer såsom undervisningens kvalitet på ämnes-, program- och gruppnivå. Rektorn för Lindeskolan 2 behöver klargöra för lärarna hur rektorn vill arbeta och ge lärarna kontinuerlig pedagogisk ledning samt se till att skolenhetens kvalitetsarbete bedrivs kontinuerligt och systematiskt med fokus på de nationella målen, kunskapsresultaten och undervisningens kvalitet.

För att stimulera eleverna att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling behöver alla elever på skolan ges möjlighet till reellt inflytande över det egna lärandet. Lärarna behöver i högre grad ta reda på de olika elevernas intressen, behov och erfarenheter, bland annat genom att låta eleverna utvärdera undervisningen, och låta det utgöra utgångspunkt i den fortsatta planeringen av undervisningen. Inom skolenheten finns också goda exempel där eleverna får vara med och påverka undervisningen och där lärarna anpassar undervisningen till elevernas behov. Lärarna på Bygg- och anläggningsprogrammet har till exempel en nära dialog med sina elever och har lagt om delar av undervisningen för att öka elevernas engagemang för studierna. Inom detta program finns också lärare som tar sig tid för att ge elever med ett annat modersmål än svenska en förståelse för olika ord och begrepp inom arbetsområdet.

Generellt får eleverna på Lindeskolan 2 i hög grad möjlighet till stöd i de olika kurserna. Skolan utreder elevers behov, fattar beslut enligt författningarnas krav och vidtar relevanta åtgärder. Vid utredning av de elever som riskerar att inte nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna ses dock inte studiehandledning på modersmålet som en stödåtgärd. Det kan därmed finnas elever på skolan som inte erhåller det stöd de behöver och har rätt till.

Lindeskolan 2 bedriver en verksamhet som i de flesta fall uppfyller författningarnas krav. De flesta brister som Skolinspektionen redovisar i detta beslut är dock brister som även framkom vid Skolinspektionens regelbundna tillsyn år 2009.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vid den tidpunkt och på det sätt som anges i det övergripande kommunbeslutet.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lindesbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande samt att lärarna får pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen

- Rektorn måste ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen
- Rektor måste ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Lindeskolan består av fyra skolenheter, varje enhet leds av en rektor. Lärarna är organiserade i programarbetslag som leds av en programsamordnare. Flera av lärarna som undervisar i de gymnasiegemensamma ämnena undervisar på flera program och ibland på flera rektorsområden. Rektorn för Lindeskolan 2 träffar skolenhetens lärare några gånger per termin på arbetsplatsträffar och på programråd en gång per månad. En gång per vecka träffar rektorn programsamordnarna. Frågor som behandlas på de gemensamma träffarna är huvudsakligen av informativ karaktär både när de leds av programsamordnaren och av rektorn.

Tillsynen visar att det varierar i vilken omfattning lärarna uppfattar att de får pedagogisk ledning. Av intervjuer framkommer att ämnes- och till del programutveckling i huvudsak bygger på enskilda lärares initiativ. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen undervisar på flera program och skolenheter. Rektorer på de fyra enheterna ansvarar inte för att lärarnas undervisning utgår från de nationella målen, bl.a. examensmål, som är relevanta för de olika programmen och enheterna. Lärarna saknar därmed kontinuerlig pedagogisk ledning i arbetet med att undervisningen och verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Lindeskolan har utarbetat gemensamma rutiner för hela gymnasieskolans kvalitetsarbete. Rutinerna består av att programarbetslagen avslutar läsåret med att följa upp årets arbete mot arbetslagets arbetsplan. Underlaget sammanställs och rapporteras till skolledningen som skriver fram en gemensam kvalitetsredovisning för gymnasieskolan som helhet som även redovisar varje skolenhet. Lindeskolan 2 har därmed skapat rutiner och förutsättningar för lärarnas delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet. I rutinerna saknas dock arbetsformer där rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt följer upp och analyserar resultat såsom till exempel elevers frånvaro, antalet åtgärdsprogram eller undervisningens kvalitet i förhållande till kunskapsresultaten på individ och gruppnivå.

Tillsynen visar vidare att rektorn och lärarna i kvalitetsarbetet inte i tillräcklig omfattning tar de nationella målen och kunskapsresultaten som utgångspunkt i analys av skolenhetens förbättringsbehov eller för planering av utvecklingsarbetet. Skolenheten har sammanställningar av kunskapsresultaten på programnivå men de är inte tillräckligt detaljerade för att ge underlag för att analysera skillnader mellan olika kursers, ämnens och programs kunskapsresultat. Lärarna har god uppföljning av sina ämnen

och av enskilda elevers kunskapsresultat men skolenheten saknar uppföljning av elevers resultat i förhållande till undervisningens kvalitet.

Lindeskolan redovisar gemensamt gymnasiets och varje skolenhets resultat på en övergripande nivå. Varje skolenhets dokumentation är inte tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på skolenhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Dokumentationen ger inte en bild av utbildningens kvalitet och utvecklingsbehov och ger därmed inte förutsättningar för elevers och vårdnadshavares inflytande. Dokumentationen ger inte heller tillräckligt underlag för huvudmannens prioriteringar och insatser.

Sammantaget behöver rektorn för Lindeskolan 2 utforma sitt pedagogiska ledarskap utifrån rektorsrådets olika programs behov samt klargöra hur rektorn vill arbeta för att ge personalen kontinuerlig pedagogisk ledning och tydliggöra lärarnas och rektorns gemensamma ansvar att utveckla utbildningen. Skolenhetens kvalitetsarbete måste bedrivas kontinuerligt och systematiskt med fokus på de nationella målen, kunskapsresultaten och undervisningens kvalitet. Vidare ska dokumentationen ge en samlad bild av skolenhetens olika utbildningars kvalitet och utvecklingsbehov.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun en anmärkning.

Undervisning och lärande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ger inte elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås den ledning och stimulans de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Av författningarna framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Tillsynen visar att lärarna i alltför liten grad stärker elevernas vilja att lära och att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås inte får den ledning och stimulans som behövs för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det varierar mellan olika lärare och ämnen huruvida eleverna stimuleras att nå längre i sin kunskapsutveckling och flera av lärarna anser att stora klasser och litet tjänsteutrymme leder till att man i huvudsak fokuserar på att hjälpa eleverna att nå det lägst godkända

betyget, E, på bekostnad av möjligheten att stimulera de elever som lätt når kunskapskraven att nå längre. Denna bild bekräftas även i Skolinspektionens enkätundersökning där var tredje elev inte anser att skolarbetet stimulerar dem att lära sig mer.

Sammantaget behöver rektorn och lärarna säkerställa att alla elever ges den ledning och stimulans de behöver för att kunna utvecklas så långt som möjligt och nå längre i sin kunskapsutveckling enligt utbildningens mål.

Författning

3 kap. 3 § skollagen, Lgy 11 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna har inte ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska de fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

Tillsynen visar att eleverna i alltför begränsad omfattning ges ett reellt inflytande över undervisningen vad gäller arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det finns exempel på ämnen där eleverna ges inflytande men i andra fall har läraren gjort en färdig planering som styr undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer. I dessa fall har eleverna inte något inflytande eller så är möjligheter till inflytande begränsat till att bestämma hur och när kunskaperna ska redovisas.

Tillsynen visar vidare att vissa lärare låter eleverna utvärdera undervisningen medan andra inte gör det. Intervjuer med rektorn så väl som lärare visar att det inte finns någon gemensam strategi för elevutvärdering av undervisningen och inte heller hur skolenheten såväl övergripande som i enskilda ämnen ska arbeta för att eleverna ska få möjlighet till inflytande över det egna lärandet.

Vidare är det för många elever oklart vilka forum för samråd som finns på Lindeskolan 2. Av intervjuer framgår att det finns klassråd men att frekvensen av mötena varierar. En del klasser har klassråd flera gånger per termin medan andra klasser inte har haft något på över ett år. Det framgår också att intresset från elevernas sida att driva frågor och tilltron till att de kan förändra frågor av betydelse i många fall är litet.

Skolinspektionens tillsyn visar att inflytande för elever och form för samråd med eleverna på Lindeskolan 2 har varierande kvalitet och förekommer mer eller mindre regelbundet.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolan har inte rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Skolenheten har inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Anmälan till huvudmannen

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Av tillsynen framkommer att när personal på skolan får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäls det till rektorn. Rektorn ser till att ärendet utreds och att åtgärder vidtas. Däremot anmäler rektorn inte kränkningarna till huvudmannen.

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år för varje enskild verksamhet upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Lindeskolan 2 har en plan mot kränkande behandling som är gemensam med övriga skolenheter på Lindeskolan. Planen saknar slutsatser från en aktuell kartläggning av behoven på Lindeskolan 2 som sedan ska ligga till grund för konkreta åtgärder som ska sätta in för att förebygga kränkande behandling på Lindeskolan 2.

Det möter inga hinder att flera samverkande skolenheter upprättar en gemensam plan. Dock måste varje ingående skolenhets särskilda behov och förutsättningar tydligt framgå.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen, Lgy 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan ger inte studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Av författningarna framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att behovet utreds. En elev skall få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av tillsynen framkommer att det på Lindeskolan 2 finns elever som efter att helt eller delvis avslutat sin utbildning i Språkintruduktion påbörjat sin utbildning i ett nationellt program. Rektorn och lärarna befarar att dessa elever i flera fall inte kommer att nå kunskapskraven i de olika ämnena på grund av bristande kunskaper i det svenska språket. Inom ramen för den individualiserade undervisningen ger flera lärare dessa elever stöd genom att handleda och utreda fackbegrepp utanför den ordinarie undervisningen. Vid utredning av dessa elevers behov har dock inte studiehundledning på modersmålet setts som en stödåtgärd och ingen elev på skolan erhåller den formen av stöd.

Rektorn måste säkerställa att studiehundledning på modersmålet erbjuds de elever som behöver det.

Författning

9 kap. 9 § 2010 års gymnasieförordning

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg, utredarna Christina Lindh, Helena Boëthius och Yvonne Hoffmann samt enhetschef Gunnar Olausson.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén
Avdelningschef

Ingela Djurberg
Utredare/Föredragande

Bilaga Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan och i förekommande fall fritidshem redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens verksamhet avseende förskola och vuxenutbildning redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).